

Рецензия

от

проф. д-р Борис Кирилов Сергинов

за кандидатурата за научна степен „ДОЦЕНТ“ в област на
висше образование 8. Изкуства, професионално
направление 8.2. Изобразително изкуство.
НХА, Катедра „Керамика и дизайн на порцелан и стъкло“

за

д-р Росен Тошев

и творбите и документите представени за присъждане на
научна степен
„ДОЦЕНТ“:

1. Актуалност и значимост на представените документи за присъждане на научна степен „Доцент“

Представените творби и документи за хабилитация
проследяват процесите на интегриране на
изобразителното изкуство в сферата на фотографията.
Може да се каже, че представената работа на д-р Росен
Тошев е насочена към художествеността и концептуалния
живот на живописната творба пречупен през призмата на
фотографията. Във връзка с това е отделено внимание на
концепцията в живописното произведение и информацията,
на която то е носител. Това обстоятелство е свързано
със съвкупността от елементите на фотографския образ,
с неговия имплицитен или реален почерк на изказ, с

работното живописно пространство като намеса във фотографската среда и използваните подходи в изобразяването на идеята и формата в живописата и фотографското изображение. Фотографията и изобразителното изкуство са съчетани с психологическите, естетическите и философските тълкувания.

Когато се търсят характеристиките на художественото творчество в областта на фотографията и живописата, се обръща внимание на това, че то дава възможност за нови преживявания, за друг поглед, друга гледна точка върху живота и човешката дейност в частност в областта на и чрез интегрирането между живописата и фотографията. Тази ситуация се оказва разположена както вътре в специфичния творчески процес, така и в социалната среда, както и в създаваната живописна тъкан във фотографията и живописвана екзистенциална обстановка регистрирана и интерпретирана от тези две форми на изобразително изкуство.

2. Същност на работата

Предложените за становище документи, творби и хабилитационна теза отговарят по своеобразен начин на редица въпроси в полето на изобразителното изкуство, като например: "Етапи на работа в живописата и връзката и с фотографията и фотореализма", „Какво е осъвременена фотография и какво е съвременна фотореалистична живопис“ и т.н. Въпреки, че еднозначни

отговори в областта на изкуството са до голяма степен изключени, тъй като това е полето в което творецът трябва да се чувства максимално свободен да твори, то предложената за становище теза успява да освети и изолира отделни кътчета от това огромно художествено и научно пространство. Изкуството на живописца и фотографията са вече не е просто зависими от обществото, те съдържат в себе си почти всички противоречия, съществуващи в това общество. От средата на XVIII век започва развитието на промишлеността и засилването на комерсиализацията, които постепенно превръщат обществото в консуматорско. Подобна тенденция на комерсиализация се появява и в рекламния и графичен дизайн например, но и в живописца и особено във фотографията. Фотографията, започва да се купува, подобно на другите стоки и донякъде загубва своя чист, отличаващ се от обикновеното от всекидневното характер. Поради тези причини намалява възможността да бъдат противоположност на баналното и ежедневно. За да бъде продавано, новото изкуство и фотографията започва да се стреми да е функционално, рекламно и съблазнително. Този процес е двупосочен – от една страна, това комерсиално изкуство и фотография обхваща пазара и създава ниско интелектуален вкус, но от друга, то добавя възможността да се развива именно въз основата на потребителското търсене, ръководено от този некултурен вкус. Така се появява „културната индустрия“ – определение формулирано от Теодор Адорно (1903 – 1969 г.) – философ, социолог, музиколог, един

от най-значимите представители на критическата социална теория, развивана от Франкфуртската школа. В този смисъл фотографията а и живописиста се превръщат в културни индустрии. Както д-р Тошев пише: „Цикълът „Големи пощенски картички“ включва пет произведения с размер 100x150 см. Както по-голямата част от живописното ми творчество и те са изпълнени върху платно с класическа маслена техника. По своята същност тази серия може да бъде разглеждана като симбиоза между рекламна фотография, графичен дизайн и живопис. Визуалните особености на рекламната или по-точно на комерсиалната пейзажна фотография, са дословно предадени с изразните средства и възможности на маслената живопис. В идейно отношение, използвайки определени визуални кодове, съм се опитал да изведа конкретни философски и пластически проблеми, свързани както с изобразително изкуство, така и с неговото сетивно и мисловно възприемане. Кое е и кое би трябвало да бъде обект на изобразителното изкуство и живописиста в частност? Как и до колко може и трябва да бъде предадена и интерпретирана фотографската действителност и нейните визуални продукти? Какво е значението на мащаба за въздействието на едно живописно произведение и до колко промяната в него може да бъде носител на смислови и естетически концепции? Във визуално отношение серията „Големи пощенски картички“ носи всички характеристики на фотореалистичната живопис и по-специално на нейните концептуални форми. Тази форма на фотореализма е

широко застъпена в по-голямата част от живописното ми творчество.”

Горе написаното показва, че предложените за рецензия документи и теза в този описан контекст са цялостни и завършени и представят една приемлива своеобразна хипотеза. Проверката на хипотезата е направена със средствата на живописата и фотографията и теорията на концептуализъма и подсказва възможност за препращане към по-голям и по-тотален творчески проект.

3. Структура, изложение, оформление

Представеното за хабилитация творчество и документация спазват всички изисквания и стандарти съотнесени към наукометричните данни и изискванията на НАЦИД, изложението на аргументите в полза на хабилитацията са ясни и логични и езикът е професионален.

4. Теоретична подготовка, ерудиция

Оценявам високо предложената теоретична и практическа рамка: тя е пълна, отразява съвременното състояние на проблема, умело и с разбиране борави с терминологията в областта. Източниците, които са посочени като ползвани са напълно приемливи. Творческите търсения са блестящо защитени чрез представените произведения и теоретичната интерпретация в разширеното резюме на д-р Тошев.

5. Методология и коректност на направените изводи

Използваната методология – както предложените

Фотореалистичните живописни решения, проучвания материал, процедурата по събиране на примери, така и по отношение на анализа на получените данни, тяхното описание и направените заключения в разширеното резюме представено то д-р Тошев са с висока научна и творческа стойност.

Важен аспект в хабилитационната работа предложена за рецензия е високото качеството на предложените творби и документация доколкото те представят задълбочена интерпретация на концепциите, анализите и направените изводи в разширеното резюме на кандидата.

Заключение :

Оценявам научните и творчески качества и приноси на художествено творческата работа на кандидата, изследователската и практическа работа на д-р Росен Тошев, неговата обществена, социална, научна и творческа значимост, личният принос на автора и практическата полезност и актуалност на представената работа, и предлагам на уважаемите членове на научното жури да дадат съгласието си за присъждането на академична длъжност „ДОЦЕНТ” на д-р Росен Тошев

17.10.2022 г.
гр. София

рецензия .....
(проф. д-р Борис Сергинов)